

ÖNERİ - YORUM Şeref Oğuz şeref.oguz@nbe.com.tr

Domatesle repo dönemi hortlayacak

Hükümetin ek bütçe ihtiyacı, **Kayıp Yıllar 90'**lardaki bazı ekonomik hayaletleri de hortlatacak gibi görünüyor. Bu yıl için öngörülen **Hazine'nin** ek borçlanma ihtiyacı **727 milyar TL'den**, torbayasa ile **3'e** katlandı, **2 trilyon 181 milyar** liraya çıktı. Yılsonuna **6 ay** var ve bu sürede **Cumhurbaşkanı** isterse **1,8 trilyon** lira borçlanabilecek.

Kısaca bize ödemeler dengesi için döviz, bütçe açığı için lira lazım. Döviz için **Körfez Dostlarından** başlayarak **Avrupa**, İngiltere ve **ABD'ye** uzanacağız. Lira için de adres belli, **vatandaştan borç** almak... Zaten yabancı ne zaman

borç vermekte nazlınsa, hep aynı kapıyı çalıyoruz, **biz yerleşikler...**

FAALİYET DIŞI KÂRLAR %92'YE FIRLAMIŞTI

İyi de bu nasıl olacak? Çok basit; **da ha önce nasıl yaptysak öyle...** Hazine, tahvil çıkaracak ve **bankalar** başta olmak üzere **sanayiciler**, tüccara, esnafa, genel ifadeyle **cebinde lira taşıma ihtimali** olan herkese satacak. Doğuracağı sonuç, borç alabilmek için **faizi** yükselt ve **paradan para kazan...**

Nitekim **90'larda** öyle olmuştu. **ISO 500'**deklerin faaliyet dışı kârları, **%92'ye** dayanmış ve şirketlerin geliri, **Hazine'ye** borç

vermeye evrilmişti. Öyle ki üreticiden **90-120 gün** vadeli aldığı **domatesi**, marketinde **24 saatte** nakde çevirip, domates üzerinden **repo (faiz geliri)** ile geçinir olmuştur.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Neden vatandaşın cebi?

Aslında Hazine'nin dış piyasalarda tahvil ihracıyla borçlanma kanalı var. Fakat **CDS'ler** ve dış piyasa şartları, şimdilerde buna elverişli değil. O halde **kendi halkımız ne güne duruyor?** Tasarruflarını pekâlâ Hazine'ye aktarabilirler. Uygun (!) faiz verilse, şirketler piyasa şartları içinde "kolay, zahmet-

siz" paraya yönlendirilebilirse, iç borçlanma dalgasıyla **bütçe açığına** vatandaş yaması getirilebilir.

Yeterli olur mu?

Bu, hükümetin seçim ekonomisi iştahına bağlı... Bu yılın son aylarına dek **parasal sıkılaştırma**, yoğun borçlanma, vergi ataklarıyla gidilecek ancak yılsonuna doğru **para muslukları şırıl şırıl** akıtılacak. Zira kazanılması gereken bir yerel seçim, geri alınması gereken Ankara, İstanbul hatta İzmir var ve **hükümete çok para** lazım. Borçlanmanın yetmediği yerde, **Banknot Matbaası** kabiliyetleri devrede...

not

MERKEZ'İN FAİZİNİ BU DEFA BORÇ İSTENEN VATANDAŞ TIRMANDIRACAK

Politika faizini **27 ayda %8,5'e** dek düşürmüş ve **heterodoks garabetiyle** bugünkü ekonomik kaosu yaratmıştı. Sonra **can boğaza dayanmca** hatamızdan döndük ve ekonomiyi Şimşek&Erkan ikilisine devrettik. Onlardan beklentimiz, bize **döviz** bulmalarıydı. Gördük ki **bütçe için** lira da gerekli. Bugün Merkez'in faizi **%15'te**... Bu ayın 20'sindeki PPK toplantısında beklentim, **1000 baz puan** ile politika faizinin **%25'e** çıkarılması... Ancak gerçek enflasyon konusunda **rivayet muhtelif**

olduğundan reel faize: **daha çok sayıda PPK karar** gerekecek. Fakat **Hazine'nin borçlanma seçeneğini** devreye sokmasıyla birlikte ister istemez **reel faiz** hayata geçecek. Zira **hiç kimse inanmadığı enflasyon rakamı** üzerinden reel getiri **vaadine kanmaz**. Faizi ancak "yeterli" düzeye çıkardığında **kendi hazinesine borç** verir. Değirse **konut, araba, borsa, kripto, altın** hatta çok fazla tımanmış olan **döviz** seçenekleri hazırda bekliyor zaten. Çözüm: **gerçekçi tespit, kapsayıcı çözüm** ve **güvenilir uygulayıcı** ile para programı uygulamaktır.

ADANA, MERSİN, HATAY VE OSMANİYE'DE SICAK HAVA ETKİLİ OLUYOR

■ **ADANA**, Mersin, Hatay ve Osmaniye'de sıcak hava günlük hayatı etkiliyor. Adana'da hava sıcaklığının 40 dereceye, nem oranının da yüzde 23'e ulaşması nedeniyle sıklıkla kullanılan cadde ve bulvarlarda sakinlik gözlemlendi. Dışarı çıkan vatandaşlar, güneşin etkisinden korunmak için parklardaki gölgelik alanlarda vakit geçirdi.

MERSİN

Mersin'de de meydan, cadde ve sokaklardaki hareketlilik sıcak hava nedeniyle yerini durgunluğa bıraktı. Hava sıcaklığının 36 dereceyi bulduğu kentte, Adnan Menderes Bulvarı'nın sahil bandında yürüyüşe çıkanlar çardakların altında dinlendi. Kent merkezinde sıcaktan bunalanlar da gölgelik alanlarda güneşten korunmaya çalıştı. Tatilini Silifke İlçesinde geçiren yerli ve yabancı turistler sahilleri tercih etti. Bazı tatilciler denize girerken, bazıları da plaj semsiyelerinin altında vakit geçirdi. Tekne turnalarına katılan tatilciler de Akdeniz'in serin koylarında yüzme imkânı buldu.

HATAY

Kahramanmaraş merkezli 6 Subat'taki depremlerden etkilenen Hatay'da da sıcak hava günlük yaşamı olumsuz etkiliyor. Antakya İlçesinde öğle saatlerinde 37 dereceyi aşan sıcaklıklar dolayısıyla vatandaşlar dışarı çıkmıyor. Konteyner kentlerde kalan depremzedeler de serinlemek için klimalı alanlarda vakit geçiyor. **İS-**

İstanbul Sanayi Odası Konteyner Kenti'nde kalan Gamze İrmak (29) hava sıcaklığının her geçen gün arttığını söyledi. Konteynerde bulunan klima sayesinde serinlediklerini belirten İrmak, "3 çocuğum var, çok sıcak diye onları dışarıya çıkartmıyorum, sıcaktan hasta olmalarından korkuyorum. Klimamız var çok şükür iyi, genelde konteynerin içerisindeyiz" diye konuştu. Depremzede 58 yaşındaki Necmettin Subaşı da yaklaşık 1 aydır konteynerde kaldığını ve klima sayesinde bunalıcı sıcaklarda rahat ettiklerini anlattı.

OSMANİYE

Osmaniye'de de sıcak hava günlük hayatı olumsuz etkiledi. Sıcak hava ve nem nedeniyle cadde ve sokaklarda sakinlik oluştu. Dışarı çıkan ve sıcaktan bunalan kent sakinleri gölgelik alanlarda vakit geçirdi, serinlemek isteyenler de Karacay Deresi'nde yoğunluk oluşturdu. **AA**

İmalat sektöründe ılımlı iyileşme

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi), haziranda üst üste üçüncü ay 51,5 düzeyinde gerçekleşerek imalat sektöründe ılımlı iyileşmenin sürdüğüne işaret etti. Böylece faaliyet koşulları son altı ay boyunca güçlendi. Son ankette öne çıkan olumlu gelişme, imalat sanayi üretiminin güçlü bir şekilde artması ve bu artışın önceki aya göre hızlanması oldu. Eğilim olarak dördüncü aya ulaşan büyüme, aynı zamanda Temmuz 2021'den bu yana en yüksek hızda ölçüldü. Üretimini artıran sektörlerden biri hariç tümünde yeni siparişler iyileşirken tek istisna tekstil ürünleri oldu. Yeni siparişlerde en hızlı artış gıda ürünlerinde gerçekleşti. Dış talep koşullarındaki zayıflıklara bağlı olarak, takip edilen 10 sektörden sadece ikisi ihracatta büyüdü. Sektörlerin yarısında istihdam artışı görüldü.

ISO Yeşil Dönüşüm Ödülleri sahiplerini buldu

Bu yıl 18'incisi düzenlenen ISO Yeşil Dönüşüm Ödüllerinde Sürdürülebilirlik Yönetimi Kategorisi'nde birincilik ödülünün sahibi Kordsa Teknik Tekstil A.Ş. oldu. Aynı kategoride ikincilik ödülü Borusan Mannesmann Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye giderken üçüncülük ödülünün sahibi ise Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş. oldu. Söz konusu kategoride jüri özel ödülü de Akademi Çevre Entegre Atık Yönetimi Endüstri A.Ş.'ye gitti.

► ENERJİ VERİMLİLİĞİ PROJESİ'NDE BÜYÜK ÖDÜL ARÇELİK'İN OLDU

ISO Yeşil Dönüşüm Ödülleri'nin bir diğer kategorisi olan Enerji Verimliliği Projesi'nde birincilik ödülünün sahibi Arçelik Anonim Şirketi – Buzdolabı İşletmesi oldu. Aynı kategoride ikincilik ödülü Orta Anadolu Ticaret ve Sanayi İşletmeleri A.Ş.'ye, üçüncülük ödülü de Tayraş Baz Yağ Rafineri Bilecik Şubesi A.Ş.'ye gitti. Söz konusu kategoride jüri özel ödülünün sahibi ise Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik Sanayi A.Ş. oldu.

► ENERJİ VERİMLİ ÜRÜN KATEGORİSİ'NDE İKİ ŞİRKETE ÖDÜL

Bir başka önemli kategori olan 'Enerji Verimli Ürün Kategorisi'nde bir büyük ölçekli işletme ödülü bir de KOBİ ödülü olmak üzere iki şirket ödüllendirildi. Büyük Ölçekli İşletme Ödülü Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.'nin olurken KOBİ ödülünün sahibi ise Ultrapak Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş. oldu.

► ÇEVRE DOSTU UYGULAMA'DA 3'ÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ İKİ ŞİRKETE VERİLDİ

Ödüllerin 4. kategorisi olan 'Çevre Dostu Uygulama Kategorisi'nde 4 ödül dağıtıldı. Söz konusu kategoride birincilik ödülü Maysan Mando Otomotiv Parçaları Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin olurken ikincilik ödülü Gisaş Gemi İnşa San. A.Ş. Tuzla Tersane Şubesi'ne gitti. Üçüncülük ödülü ise diğer kategorilerden farklı olarak iki şirkete birden verildi. Çevre Dostu Uygulama Kategorisi'nde Arçelik A.Ş. ve Özler Plastik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi 3'üncülük ödülünün sahibi oldu.

► WİSER TECH, ÇEVRE DOSTU ÜRÜNDE BİRİNCİ OLDU

Ödül töreninin son kategorisi olan 'Çevre Dostu Ürün Kategorisi'nde büyük ödülün sahibi Wiser Tech İnovasyon ve Teknoloji Yatırımları Sanayi Ticaret Anonim Şirketi oldu. Aynı kategoride ikincilik ödülü Meltem Kimya ve Tekstil Sanayi İthalat İhracat ve Ticaret Limited Şirketi / Orhangazi Sanayi Pet Polyester Tesisleri Şubesi'ne verilirken Arçelik A.Ş.'nin Kompresör İşletmesi ise üçüncülük ödülünün sahibi oldu. Bu kategoride jüri özel ödülü ise Tayraş Baz Yağ Rafineri Anonim Şirketi'ne takdim edildi.

